

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/31/2016
Identifikačné číslo spisu:	3711211591
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:3711211591.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v dedičskej veci po poručiťke B. H., rod. J., zomrelej XX.X.XXXX, naposledy bývajúcej v J., o prejednanie dedičstva a zabezpečenia dedičstva, vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 14D 1174/2011, o dovolaní navrhovateľa Ing. H. D., bývajúceho v B., O. XX, zastúpeného JUDr. Ing. Matejom Firickým, advokátom, so sídlom v Nitre, Wilsonovo nábrežie 4, proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 25. júna 2014 sp. zn. 17 CoD 19/2013, takto

rozhodol:

Zrušuje uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 25. júna 2014 sp. zn. 17 CoD 19/2013 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd v Trenčíne (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením zo 06. decembra 2012, č. k. 14 D 1174/2011-54 zamietol návrh na zabezpečenie dedičstva a ďalším samostatným výrokom dedičské konanie o novoobjavenom dedičstve zastavil. Po právnej stránke aplikoval § 104 ods.1 veta prvá, § 159 ods. 3 a § 175e ods. 1 O.s.p. Pre zabezpečenie dedičstva formou požadovaného zákazu nakladania s nehnuteľnosťami nevidel okresný súd dôvod, pretože nehnuteľnosti (resp. spoluvlastnícke podiely na nich), ktoré žiadal navrhovateľ prejednať v tomto náhradnom dedičskom konaní už prededené boli, a to uznesením Štátneho notárstva v J. č. k. D 51/55-19. Na jeho základe už nie sú dedičstvom, ale ich vlastníčkou je od roku 1956 B. K.. Z rovnakého dôvodu, teda, že o majetku označenom navrhovateľom už bolo v dedičskom konaní po B. H. rozhodnuté, považoval uvedenú skutočnosť za prekážku konania, ktorú nemožno odstrániť. Výsporiadal sa aj s argumentom navrhovateľa, podľa ktorého štátne notárstvo nebolo oprávnené konať o dedičstve, ako aj s argumentom nedoručenia dedičského rozhodnutia U. D., založenom na nepravosti jej podpisu na doručenke.

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie navrhovateľa uznesením z 25. júna 2014 sp. zn. 17 CoD 19/2013 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. Odvolací súd zistil, že dôvody, pre ktoré navrhovateľ podal odvolanie nezakladajú nesprávnosť rozhodnutia okresného súdu, preto je odvolaním napadnuté rozhodnutie vecne správne. Akcentoval, že navrhovateľ nespochybnil podpis dedičky U. D. na

doručenke k uzneseniu Štátneho notárstva v J. D51/55-19, na základe čoho bolo prijaté správne východisko, že majetok bol už v dedičskom konaní prejednaný.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal navrhovateľ dovolanie, ktoré dôvodil s poukazom na § 237 písm. f/ O.s.p. v spojitosti s § 241 ods. 2 písm. a / O.s.p. Odňatie možnosti pred súdom konať videl v skutočnosti, že odvolací (i okresný) súd zle vyhodnotil jeho návrh ako návrh na „druhé“ dedičské konanie, pretože dovolateľ chcel iba pokračovať v konaní, čiže jeho podanie mali súdy vyhodnotiť podľa § 41 ods. 2 O.s.p. Ďalej spochybňoval pravosť podpisu na doručenke U. D.. V tejto otázke považoval dovolateľ rozhodnutie za arbitrárne. V doplnení dovolania uviedol, že po poručiteľke boli aj ďalší dedičia, avšak okresný súd ich do konania neprizval a ani im neumožnil k predmetu konania sa vyjadriť, čím porušil ich ústavné právo na spravodlivý proces. Následné rozoslanie odvolania navrhovateľa proti uzneseniu súdu prvej inštancie a ani uznesenie odvolacieho súdu im túto možnosť nedalo. Navrhoval, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu, eventuálne aj rozhodnutie okresného súdu a vec vrátil vecne príslušnému súdu späť na ďalšie konanie. Súčasne žiadal o odklad vykonateľnosti uznesenia krajského súdu.

Ostatní účastníci konania sa k dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z. z. (ďalej len „CSP“)] po zistení, že dovolanie podal včas účastník (navrhovateľ), zastúpený advokátom, v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané, bez nariadenia dovolacieho pojednávania dospel k záveru, že uznesenie odvolacieho súdu treba zrušiť.

Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, zákona č. 161/2015 Z. z. (ďalej len „CMP“) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z. z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia veta prvá, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 (05. septembra 2014), t.j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v platnom znení do 30. júna 2016 (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle vyššie citovaného § 470 ods. 2 CSP a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 239 O.s.p.

Za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy bolo dovolanie spôsobilé vyvolať sledovaný právny účinok pri vadách zmätočnosti (§ 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p.), i keď jeho prípustnosť z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nevyplývala; v takom prípade vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. prípustnosť dovolania nezakladali, na takto prípadne uplatnené dovolacie dôvody nebolo možné prihliadať (napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 44/2015, 2 Cdo 151/2015, 3 Cdo 90/2011, 4 Cdo 588/2015, 5 Cdo 424/2015, 6 Cdo 26/2016, 7 Cdo 36/2016, 8 Cdo 27/2016).

Na vady konania, ktoré boli uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p., bol dovolací súd povinný prihliadať bez ohľadu na to, či ich dovolateľ uplatnil alebo neuplatnil (viď § 242 ods. 1 O.s.p.).

11. Dovolací súd dospel k záveru, že konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu trpí vadou uvedenou v § 237 písm. b/ O.s.p. Spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať procesné práva a povinnosti, inak ten, komu ju zákon priznáva. Spôsobilosť mať práva a povinnosti vzniká narodením a zaniká smrťou alebo vyhlásením osoby za mŕtvu.

12. Podľa ustanovenia § 103 O.s.p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené

podmienky, za ktorých môže konať vo veci.

13. Podľa ustanovenia § 107 ods. 1 O.s.p. ak účastník stratí spôsobilosť byť účastníkom konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd posúdi podľa povahy veci, či má konanie zastaviť alebo prerušiť alebo či v ňom môže pokračovať.

14. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie uznesením zo 06. decembra 2012 č. k. 14D 1174/11-54 návrh na zabezpečenie dedičstva zamietol, druhým výrokom konanie zastavil. Proti uvedenému rozhodnutiu podal odvolanie navrhovateľ. Odvolací súd uznesenie okresného súdu potvrdil uznesením zo dňa 25. júna 2014 č. k. 17 CoD 192013-98 aj napriek tomu, že účastník predmetného konania H. P. zomrel dňa XX. septembra XXXX (č. l. 117). Teda konal s účastníkom konania, ktorý v čase rozhodnutia nemal spôsobilosť byť účastníkom konania.

15. Uvedená skutočnosť, že v konaní došlo k procesným vadám podľa § 237 ods. 1 písm. b/ O.s.p. je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky z dôvodov vyššie uvedených zrušil uznesenie odvolacieho súdu (§ 449 ods. 1 CSP) a vrátil vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP) s tým, že právny názor ním vyslovený je pre súd záväzný (§ 455 CSP).

17. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania týkajúceho sa dovolania proti tomuto (zrušenému) uzneseniu krajského súdu (§ 453 ods. 3 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.